

Rhesymeg

Rheolir Addysg Grefyddol yn lleol gan Gyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG). Mae'n cynnwys tri phwyllgor: cynrychiolwyr prif draddodiadau crefyddol yr ardal, cynrychiolwyr athrawon a chynrychiolwyr yr awdurdod lleol. Prif swyddogaeth CYSAG yw, 'cynghori'r awdurdod ar y cyfryw faterion sy'n gysylltiedig ag addoli crefyddol mewn ysgolion sirol ac â'r addysg grefyddol sydd i'w rhoi yn unol â maes llafur cytûn ag y bydd yr awdurdod yn eu cyfeirio at y cyngor neu ag y gwêl y cyngor yn dda'. (Deddf Diwygio Addysg 1988 a.11(1)(a))

Cred CYSAG Gwynedd y dylai'r cyngor hwn fod yn seiliedig ar wybodaeth gyfredol gan obeithio y bydd y canllawiau sy'n dilyn yn galluogi penaethiaid i gefnogi CYSAG yn ei dyletswyddau.

Yn y gorffennol, mae CYSAG Gwynedd wedi monitro addysg grefyddol ac addoli ar y cyd trwy:

- adolygu adroddiadau arolygu ESTYN;
- dadansoddi asesiadau athrawon a chanlyniadau arholiadau ysgolion uwchradd yr Awdurdod Lleol;
- cael adroddiadau rheolaidd gan gynrychiolwyr y gwasanaeth ysgolion/ymgynghorol lleol;
- gwahodd athrawon a phenaethiaid i rannu enghreifftiau o arferion da gydag aelodau CYSAG.

Ni fydd Fframwaith Arolygu newydd ESTYN bellach yn cyfeirio'n benodol at Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd. Mae CYSAG Gwynedd felly yn awyddus i fanteisio ar y cyfundrefnau a'r arferion a ddefnyddir ar hyn o bryd gan benaethiaid ac athrawon wrth iddynt baratoi at y Fframwaith Arolygu newydd. Yng nghyfarfod CYSAG Gwynedd ar 13 Hydref 2010, penderfynwyd y byddai CYSAG yn cyflawni ei chyfrifoldebau statudol trwy wahodd ysgolion i rannu eu hunan arfarniad o Addysg Grefyddol, addoli ar y cyd a datblygiad ysbrydol a moesol disgyblion gyda'r aelodau.

Gofynnir yn garedig i ysgolion cynradd ac uwchradd gyflwyno crynodeb o hunan arfarniad yr ysgol i sylw clerc CYSAG Gwynedd yn ystod y flwyddyn pan fydd ESTYN yn arolygu'r ysgol.

Manylion cyswllt: (kenrobinson@gwynedd.gov.uk) 01286 679888

Enw (Clerc CYSAG): Ken Robinson.

Cyfeiriad: Swyddfa Addysg Ardal Arfon, Cyngor Gwynedd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH.

Ers 2008, mae CYSAGau ar draws Cymru wedi mabwysiadu neu addasu'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol (APADGOS, 2008) fel eu maes llafur cytûn lleol. Mae aelodau'r Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol wedi croesawu'r cysondeb hwn ar draws Cymru gan eu bod wedi gallu cydweithio i baratoi canllawiau cyffredin i ysgolion a ChYSAGau. Mae amryw o GYSAGau yng Nghymru wedi mabwysiadu cyfundrefn neu broses debyg i'r un a amlinellir yn y ddogfen hon.

Enw'r Ysgol: Ysgol Santes Helen

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweiliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

- Mae'r plant yn gwneud cynnydd da yn eu gwaith ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn yr asesiadau diwedd blwyddyn..
- Mae yna ganran uchel o blant o gefndiroedd SIY (20%). Er hynny mae nifer ohonynt yn cyrraedd y lefelau uwch ar ddiwedd C.A.2.
- Adroddodd y cydlynnydd fod safon y gwaith yn y rhan fwyaf o'r llyfrau yn dda. Mae nifer o engreifftiau da o ysgrifennu'n ymestynol.
- Mae'r canran o blant sy'n cyrraedd y lefelau uwch mewn Addysg Grefyddol wedi codi ers 2010 .

Materion i gael sylw

Mae angen sicrhau fod y plant yn cael digon o gyfleoedd i ddefnyddio medrau meddwl yn y gwersi er mwyn datblygu'n eu dysgu annibynnol .

Rhagorol

Da

✓

Digonol

Anfoddhaol

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

- Mae addysg grefyddol yn cael ei ddysgu am 10% o'r amser yn ystod yr wythnos ymhob dosbarth.
- Mae'r cynlluniau yn fanwl ac wedi eu seilio ar y cynllun "Here I am".
- Mae ansawdd y drafodaethau ar ddiwedd C.A.2 yn aeddfed.
- Roedd y gwersi a arsylwyd gan y cydlynnydd o safon dda ac yn dangos dilyniant trwy'r ysgol .
- Mae plant ADY yn cael gwaith gwahaniaethol. Mae plant abl yn cael y cyfle i ysgrifennu'n ymestynnol ac i fyfrio ar rai o gwestiynau mawr y byd.

Materion i gael sylw

Mae angen sicrhau fod cyfleoedd i Sicrhau fod y cynlluniau newydd i gyd fynd hefo'r cynllun newydd Come and see eu lle erbyn diwedd 2013.

Rhagorol		Da	√	Digonol		Anfoddhaol	
----------	--	----	---	---------	--	------------	--

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?

Ydy √

Nac ydy

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Mae'r plant hŷn yn cymryd cyfrifoldeb am ddarllen gweddiau a gwneud y darlleniadau ar gyfer yr Offeren a'r gwasanaethau. Maent hefyd yn penderfynu ar thema ac yn paratoi a chyflwyno'r gwasanaeth dosbarth bob pythefnos.
- Mae yna gynllun ar gyfer gwasanaethau'r ysgol sy'n seiliedig ar y flwyddyn litwrgaidd, dyddiau seintiau a chyfnodau arbennig sef y Grawys a'r Advent. Yn ogystal a hyn mae ymateb y plant i ddiwyddiadau yn y byd eang yn lliwio trywydd y gwasanaethau a mae'r plant yn ymateb yn dda iddynt.
- Mae'r holl blant yn ymwybodol o bwysigrwydd ymddwyn yn barchus yn ystod yr holl wasanaethau a chyfrannant tuag at y naws ysbrydol trwy fyfrio'n ddistaw.

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Mae angen i'r plant hŷn cymryd mwy o gyfrifoldeb am baratoi'r gwasanaethau ysgol gyfan mewn grwpiau.

Rhagorol		Da	√	Digonol		Anfoddhaol	
----------	--	----	---	---------	--	------------	--

Llofnod: E.M. Bradley-Roberts.

(Pennaeth)

Dyddiad: 28/6/12.